

Heeft uw OR toereikende Faciliteiten?

Workshop Tweedaagse Platform medezeggenschap MBO

Els Unger

5 oktober 2023

Faciliteiten - Wat heeft de OR nodig?

Noodzakelijk om het OR-werk te kunnen doen:

- ✓ Faciliteiten (vergaderruimte, IT-middelen, secretariële ondersteuning etc.)
- ✓ Mogelijkheid om achterban te raadplegen
- ✓ Tijdsfaciliteiten

Verplichting ondernemer?

Art. 17 lid 1 WOR: CvB/Directie is verplicht om

- Aan OR, OR-commissies en ambtelijk secretaris faciliteiten van instelling ter beschikking te stellen
- OR mogelijkheid te bieden om achterban te kunnen raadplegen
- Medewerkers mogelijkheid te bieden daaraan deel te nemen

Welke Faciliteiten en tot hoever?

Om welke faciliteiten gaat het?

- De faciliteiten waarover instelling als zodanig kan **beschikken**
- En die OR, OR-commissies en ambtelijk secretaris voor vervulling van hun taken **redelijkerwijs** nodig hebben

Faciliteiten – voorbeelden

- Vergaderruimte
- Gebruik telefoon en logo van onderneming
- IT-middelen (hardware, laptops, smartphones)
- OR-account
- Ambtelijke secretaris

Let op: **privacybescherming OR!**

Faciliteiten niet beschikbaar?

- Als faciliteit niet aanwezig is in instelling, maar redelijkerwijs wel noodzakelijk, kan OR erom vragen
- Nieuwe faciliteiten komen voor rekening van instelling, als kosten daarvan noodzakelijk zijn voor taakvervulling van OR/-commissie (art. 22 lid 1 WOR)

Faciliteiten – grens art. 17 WOR?

OR kan niet alles vragen (Hoge Raad 1986, Huize Bolderhof):
beëindiging verstrekken ambtelijk secretaris

- Ondernemer moet over faciliteit beschikken **en**
- OR moet deze voor taakvervulling redelijkerwijs nodig hebben
- Ondernemer die faciliteit niet meer kan bekostigen, mag die afstoten

Voorbeeld ambtelijk secretaris

- OR vraagt aanstelling ambtelijk secretaris
- Volgens OR is dit noodzakelijk voor taakvervulling van OR
- CvB is het daarmee niet eens, weigert aanstelling ambtelijk secretaris

Wat kan de OR bij weigering faciliteit?

- OR kan advies en bemiddeling vragen aan bedrijfscommissie
- OR kan naar kantonrechter (art. 36 lid 2/3 WOR)
- Kantonrechter kan instelling bevelen faciliteit aan OR te verstrekken

Maak afspraken

- Stel in eerste overlegvergadering onderwerp 'faciliteiten' aan de orde
- Maak bij aanvang zittingstermijn afspraken met bestuurder over noodzakelijke faciliteiten
- Leg die afspraken vast in een ondernemingsovereenkomst (convenant)

Achterbanberaad

- Ondernemer moet OR(-commissies) gelegenheid geven tot achterbanraadpleging
- Fysiek of digitaal (mailadressen!)
- Medewerkers moeten hiervoor gelegenheid krijgen
- E.e.a. voor zover redelijkerwijs noodzakelijk voor taakvervulling OR

OR-werk onderdeel bedrijfsvoering

Hoezo?

- OR-leden leveren bijzondere, extra bijdrage aan arbeidsorganisatie
- OR-werkzaamheden = arbeid
- OR-werk vraagt meestal andere, specifieke competenties dan eigen functie

OR-werk onderdeel bedrijfsvoering

- Ondernemer is verantwoordelijk voor goed verloop medezeggenschap
- Ondernemer moet zorgen dat OR-werk onderdeel is van reguliere bedrijfsvoering
- Ondernemer moet zorgen dat OR-leden binnen reguliere arbeidsuren OR-werk kunnen verrichten (en daarvoor geschoold worden)

Tijdsfaciliteiten

- Ondernemersverantwoordelijkheid voor medezeggenschap vergt jaarlijkse **begroting** van OR-werk en -scholing
- Totale begroting voor OR en commissies en per OR-lid en commissielid (vaste commissie of OC)
- Begroting van tijd voor OR (= **tijdsfaciliteiten**) voorkomt dat OR-lid of commissielid zelf met manager in overleg moet over benodigde vrijstelling, met risico van willekeur of arbeidsgeschil

Tijdsfaciliteiten begroten

Hoe?

- Begroting van tijd benodigd voor OR (= tijdsfaciliteiten)
- Bestuurder bepaalt dit niet eenzijdig!

Bestuurder en OR regelen in overleg: (art. 18 lid 3 WOR)

- Hoeveel tijd nodig is voor OR-werkzaamheden en -scholing
- Hoeveel werktijd beschikbaar is voor medezeggenschap
- Hoe afspraken hierover geëffectueerd kunnen worden

Tijdsfaciliteiten begroten

Aanbevolen aanpak

- Tijdsfaciliteitenregeling = overeenkomst tussen OR en ondernemer
- Meenemen in personele begroting (fte's voor OR-werk)
- Zodat afdelingen die OR-leden 'leveren' worden gecompenseerd
- Uitwerking aantal uren per jaar/maand/week per OR-lid of commissielid
- Ook opnemen in instellingsbesluit/reglement commissie

1. Tijd voor scholing

Tijd voor scholing en vorming

(art. 18 lid 2/3 WOR)

Minimaal per jaar:

- 5 dagen per OR-lid per jaar
- 3 dagen per commissielid
- 8 dagen voor OR-lid dat ook in commissie zit

Kosten scholing en vorming voor rekening van ondernemer (art. 22 lid 3)

2. Tijd voor vergaderingen

Vergaderingen

(art. 17 lid 2/3 WOR)

- Vergadertijd = werktijd
- Eigen vergaderingen OR en commissies en overlegvergaderingen (agenda en verslag)
- Ook voorbereiding vergaderingen
- Ook reistijd (behalve regulier woon-werkverkeer)

3. Overige OR-tijd

Ook voor andere OR-activiteiten is tijd nodig:

- Informeren/raadplegen achterban
- Raadplegen in- en externe deskundigen
- Kennisnemen arbeidsomstandigheden, overleg met preventiemedewerker of bedrijfsarts
- Secretariële activiteiten

Minimaal **60 uur** per jaar per OR-lid (art. 18 lid 1/3 WOR)

Voorbeeld berekening tijd OR (1)

Organisatie met 100-200 medewerkers → OR met 7 leden (zetels)

• 6 OV's x 7 leden x 2 uur	84	uur	per jaar
• 11 OR-verg. x 7 leden x 2 uur	154	uur	
• Voorbereiding 2 uur per verg./lid	238	uur	
• Overleg onderling/derden (60 x 7)	420	uur	
• Scholing 7 leden x 5 dagen (x 8 uur)	280	uur	

Tijdsfaciliteiten OR =

1.176 uur per jaar

Voorbeeld berekening tijd OR (2)

Dagelijks bestuur extra:

- Voorzitter 2 uur x 48 weken 96 uur
- Secretaris 4 uur x 48 weken 192 uur

Totaal tijdsfaciliteiten OR + DB: 1.176 + 288 uur = 1464 uur per jaar

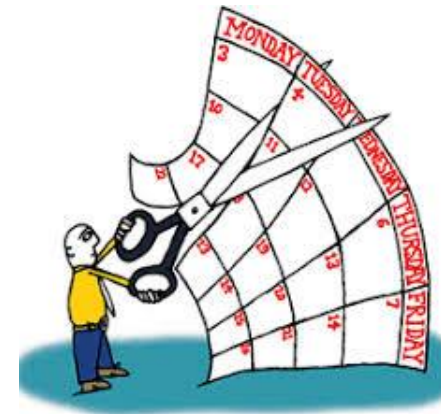
Normjaartaak is 1659 uur (hoofdstuk 3 Cao MBO)

→ In voorbeeld: 0,88 fte (waarvan 0,17 fte DB)

Berekening tijdsfaciliteiten

Praktijk

- Voor gemiddelde OR is 4 uur per week per lid redelijkerwijs nodig (exclusief extra tijd DB)
- Voorbeeldberekening komt uit op 168 uur per lid/jaar, is bij 40 werkbare weken 4,2 uur p.w.
- Kan in complexe organisaties of bij grote advies- of instemmingstrajecten meer zijn

Compensatieregeling

- Afdelingen die OR-leden leveren moeten worden **gecompenseerd** met (tijdelijk) extra formatie
- Zo nodig ten koste van formatie bij afdelingen zonder OR-leden, zodat hele arbeidsorganisatie qua capaciteit bijdraagt aan OR-werk
- Anders 'loont' het om als manager OR-deelname te belemmeren
- **Verbod op benadeling** van werknemer door OR-lidmaatschap (art. 21 WOR)
- Collega's en manager mogen ook niet benadeeld worden door 'afwezigheid' van OR-lid

Uitvoering

Kan via:

- Aanhangsel op arbeidscontract: tijdelijk meer uren voor OR-werk
- Op declaratiebasis: uren voor OR-werk declareren (uitbetaling in geld of compensatieverlof)
- Vervanging tijdens OR-werk door collega's (inroostering)
- Tijdelijke aanstelling van een vervanger
- Taakverdeling: onderdelen regulier werk van OR-lid toebedelen aan collega's

Afspraken voor hele OR en individuele leden **schriftelijk vastleggen** bij start zittingsperiode!

Geschil urenbudget (1)

Kantonrechter Den Haag 15-01-2016 **OR ROC Mondriaan**

ECLI:NL:RBDHA:2016:524

Verandering

- Structuurwijziging medezeggenschapraad naar ondernemingsraad
- Voorheen 0,35% van personeelsbezetting aangewend voor facilitering Medezeggenschapraad (CAO BVE)
- Na wijziging vaststelling OR-uren nodig via overleg ondernemer/OR

Geschil urenbudget (2)

Overgangsbepaling cao

- Eerste jaar blijft budget 0,35% personeelslasten gelden
- Voor daarna komen ondernemer en OR aantal uren overeen o.b.v. art. 17-18 WOR

Standpunt partijen

- Ondernemer: 3,9 fte urenbudget OR
- OR: 6,1 fte

Geschil urenbudget (3)

Bedrijfscommissie

- Benodigde omvang is niet duidelijk geworden
- Advies: na einde zittingsperiode OR evalueren urenfacilitering

Werkgever

- Stelt eenzijdig urenomvang vast op 4,5 fte plus ambtelijk secretaris
- Reden: financiële middelen zijn beperkt, dus zoveel mogelijk *“voeten aan het bord”*

Geschil urenbudget (4)

Uitspraak kantonrechter

Uitgangspunt WOR is budget gezamenlijk vaststellen, met wettelijk minimum, beslissingsbevoegdheid van kantonrechter is beperkt

- Overeenstemming dat wettelijk minimum onvoldoende is
- Te overbruggen verschil: 4,5 fte $\leftrightarrow$ 6,1 fte
- Partijen niet consistent in wat zij zien als redelijk urenbudget
- Eenzijdig besluit werkgever (4,5 fte) heeft geen rechtsgevolg

Geschil urenbudget (5)

Kantonrechter hakt knoop door:

5 fte + ambtelijk secretaris

Wat kan je hiervan leren?

- Wet benoemt enkel minimum-uren
- Gezamenlijk overleg is verplichting
- Verhouding wordt bepaald door eisen van redelijkheid en billijkheid (water bij de wijn doen)

Urenvermindering/OR-werk (1)

Kantonrechter Utrecht 28-02-2018 **Webhelp NL**

ECLI:NL:RBMNE:2018:755

- Werkneemster werkt 24 uur p/w als klantadviseur helpdesk
- Is als lid/secretaris OR 16 uur p/w vrijgesteld
- Verzoekt arbeidsduurvermindering tot 16 uur p/w
- Werkgever wijst dit af, omdat dan 0 uur resteert voor eigenlijke functie (geen onderhoud vaardigheden klantadviseur)

Urenvermindering/OR-werk (2)

Uitspraak kantonrechter

- OR-werk behoort tot 'bedongen' arbeid
- Geen onderscheid tussen werk als OR-lid of als klantadviseur
- Arbeidsduur bedraagt voortaan 16 uur p/w, waarin werkneemster OR-werk kan doen, zolang zij DB-lid is

Wat kan je hiervan leren?

- OR-werk is regulier werk!
- Bevordering inzetbaarheid kan ook op andere manier

Vragen?

www.ungernolet.nl

Dank voor uw aandacht